

Informácie pre médiá

Literárny fond - výbor Sekcie pre žurnalistiku a novinársku fotografiu

udelil

Cenu Romana Kaliského za významný prínos v oblasti žurnalistiky

Výbor Sekcie pre žurnalistiku a novinársku fotografiu Literárneho fondu od roku 2016 udeľuje významnej osobnosti slovenskej žurnalistiky Cenu Romana Kaliského. Ôsmim laureátom sa stal významný novinár

Milan Černák

Výbor Sekcie pre žurnalistiku a novinársku fotografiu Literárneho fondu od roku 2016 udeľuje významnej osobnosti slovenskej žurnalistiky Cenu Romana Kaliského. Cena sa udeľuje za dlhoročnú novinársku tvorbu na vysokej profesionálnej úrovni v duchu pravidiel Etického kódexu novinára. ôsmym laureátom sa stáva novinár, režisér, scenárista, dramaturg krátkych dokumentárnych, populárno-vedeckých a animovaných filmov Milan Černák.

Milan Černák sa narodil v Bratislave 14. apríla 1932. Po skončení gymnázia chcel študovať na Vysoké škole múzických umení so zameraním na divadelnú dramaturgiu. Neprijali ho z kádrových dôvodov po „zásahu“ stránickej organizácie na vysokej škole. Po maturite v roku 1950 nastúpil do bratislavského Spravodajského filmu, kde pracoval ako režisér. Venoval sa kultúre a športu. V roku 1962 začal študovať na Filmovej a televíznej fakulte Akadémie múzických umení v Prahe, kde absolvoval odbor televíznej a filmovej dramaturgie a réžie. Od roku 1964 do roku 1970, vykonával funkciu šéfredaktora Spravodajského filmu. V r. 1970 ho odvolali. Dôvodom odvolania bolo spolupodieľanie sa na vydaní mimoriadneho čísla žurnálu Čierne dni (r. L. Kudelka, M. Černák, Š. Kamenický, C. Kováč, 1968), zachytávajúcom intervenciu vojsk Varšavskej zmluvy z augusta 1968, čím sa dostal ako režisér na čiernu listinu. Černákove filmy stiahli, jeho meno sa nemohlo nikde objaviť. Nový riaditeľ Spravodajského filmu Štefan Malíček však filmárov neprepustil, ale nechal si ich na iných postoch.

Dielo Milana Černáka je napriek normalizačným zákazom obdivuhodné. Nakrútil približne 160 krátkych dokumentárnych, populárno-vedeckých a animovaných filmov. Za svoju tvorbu bol odmeňovaný na domácich i zahraničných festivaloch (Budapešť, Lipsko, Moskva, Zaragoza a pod.) najvyššími poctami. Krátke filmy Milana Černáka boli profesijne brilantné, obsahovo pravdivé, nenadbiehali režimu.

Po novembrových udalostiach v roku 1989 ho výbor Verejnosti proti násiliu navrhol ako kandidáta na riaditeľa Slovenskej filmovej tvorby Koliba. Stal sa prvým zvoleným riaditeľom v celej sfére kultúry. V roku 1991 bol z tejto funkcie opäť odvolaný. Neskôr pôsobil ako riaditeľ odboru médií na Ministerstve kultúry SR.

Vyššie dvadsať rokov pôsobil aj v orgánoch Slovenského syndikátu novinárov.

Po sneme SSN v roku 2015 sa úplne stiahol zo všetkých syndikátnych funkcií, odvolávajúc sa na svoj vek.

Výročné ceny Literárneho fondu za novinársku tvorbu v roku 2022

Porota:

Peter Kubínyi – predseda

členovia poroty:

Ján Bábik

Fedor Bartko

Štefan Dlugolinský

Vladimír Dobrovič

Klára Grosmannová

Marcela Košťálová

Ivan Podstupka

Stanislav Ščepán

Do súbehu bolo prihlásených **spolu 90 súťažiacich s 206 príspevkami**, z toho:

- kategória publicistika:
 - Tlač: 16 autorov, 38 príspevkov
 - Rozhlas: 20 autorov, 36 príspevkov
 - TV: 19 autorov, 44 príspevkov
- kategória spravodajstvo:
 - Tlač: 15 autorov, 39 príspevkov
 - Rozhlas: 3 autori, 6 príspevkov
 - TV: 13 autorov, 37 príspevkov
- kategória novinárska fotografia: 4 autori, 6 príspevkov

Výročná cena LF za novinársku tvorbu za rok 2022 bola udelená:

➤ **kategória publicistika:**

• **tlač:**

Filip Struhárik

- Podnikateľ zdokumentoval, ako ho vydieral novinár Žatko. V Markíze skončil, RTVS za ním stojí.
- Núñezov a Daniškov web bez povolenia skopíroval dizajn švajčiarskych novín. Len sme sa inšpirovali, bránia sa.
Denník N

• **rozhlas:**

Soňa Gyarfašová

- Nostalgia za ostnatým drôtom
RTVS, Rádio Slovensko

• **televízia:**

cena nebola udelená.

➤ **kategória spravodajstvo:**

• **tlač:**

Robert Barca

- Staré fotografie z roku 2015 boli zneužitá na očierňovanie utečencov z Ukrajiny
- Vyfabrikovaná fotomontáž bola zneužitá na spochybnenie Hegerovej návštevy v Buči
- Na tejto fotografii nie je Zelenského manželka na úteku z Ukrajiny; v skutočnosti ide o fotomontáž Agence France-Presse (AFP)

• **rozhlas:**

cena nebola udelená.

• **televízia:**

cena nebola udelená.

➤ **kategória novinárska fotografia:**

cena nebola udelená

Prémie LF za novinársku tvorbu za rok 2022 boli udelené:

➤ **kategória publicistika:**

➤ **tlač:**

Mgr. Andrej Barát – séria reportáží z Kene

- Klímu pokazili najmenej, bojujú s ňou najviac
- Ruža z lásky je z Kene. Za akú cenu?
- Otvorte Dandorinu skrinku, nájdete páchnuce šaty. Svoje Denník PRAVDA

Ria Gehrerová

- Meditačná technika, ktorá sľubuje zdravie a peniaze, prenikla aj do slovenskej smotánky. ThetaHealing pripomína nové formy náboženstva Denník N, dennikn.sk

• **rozhlas**

Mgr. Marcel Hanáček

- My – kroniky vojny, lásky a nenávisť RTVS, Rádio Slovensko

Terézia Križková

- Na ihrisku RTVS, Rádio Devín

Mgr. Kristína Chrenková

- Surogátne matky – ukrajinský fenomén v časoch vojny, 55 minút
RTVS, Rádio Slovensko

PaedDr. Marcel Páleš

- Prvá liga života
RTVS, Rádio Regina Stred

Ondrej Rosík

- Syndróm miznúceho dvojčaťa
Rádio LUMEN

Soňa Koželová

- Ďaleko
RTVS, Rádio Regina Rádio Slovensko

➤ **televízia:**

Mgr. Peter Navrátil

- Nevymožiteľné právo
- Neplatiaci nájomník
RTVS, STV

Mgr. Boris Pršo

- André Rieu
- Pelíšky
TV Markíza

Denis Sopko

- Nehoda na Zochovej - spomienka
TV Markíza

Mgr. Lenka Stanková

- Rodinné ekovinárstvo
- Oberačka v biovinohrade
- Víno z vajca
TV Markíza

➤ **kategória spravodajstvo:**

➤ **tlač:**

Mgr. Roman Cuprik

- Ľuboš Blaha: Treba hovoriť o banderovcoch
- Tomáš Taraba: Vaše deti budú musieť strpieť migrantov
- Štefan Harabín: Ukrajinci páchajú genocídu
Denník SME

Jaroslav Vrábel'

- V Kauze Pucher sa spomína i najvyšší šéf. Odpočúvali ich, keď dohadovali úplatok

- Nad poslancom visí hrozba väzenia. Sudca opísal Dupkalovu korupčnú kauzu
- Prali Majerského ľudia čierne peniaze? Hlina hádže na župana starú špinu
Denník Krozár

➤ **rozhlas:**
prémia nebola udelená

➤ **televízia:**

PhDr. Katarína Kleknerová

- Začalo sa to Majdanom
- Ukrajinci: Ako veľmi sme sa mýlili
- Ostro sledovaná hranica
TV JOJ

Marián Lechan

- Hranice očami dobrovoľníka I., II.
TV Markíza

Mgr. Jana Veľasová, PhD.

- Stavba storočia?
- Obce spoločne žiadajú o vodovod
- Vysychajú studne aj nádrže
TV JOJ

Mgr. Erik Vrábel

- Hájovňa s literárnou históriou (Hájovňa pod Babou horou)
- RTVS, STV

➤ **kategória novinárska fotografia:**

Mgr. Jozef Jakubčo

- séria fotografií „Pohreb obete ruskej vojny“
Denník SME

Jaroslav Novák

- séria fotografií „Bronzoví chlapci“
TA SR